

การติดเชื้อไวรัสเอนเทอโรไวรัส 71

24 เมษายน 2020

สาเหตุที่ก่อให้เกิดโรค

เชื้อเอนเทอโรไวรัส 71 (EV71) เป็นไวรัส RNA ที่มีลักษณะเป็นเส้นเดี่ยว และเป็นหนึ่งในสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคมือเท้าปาก (HFMD) การติดเชื้อ EV71 มักเกิดขึ้นในพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเฉพาะในฤดูร้อน และช่วงเริ่มต้นของฤดูใบไม้ร่วง มีการรายงานของการระบาดในประเทศออสเตรเลีย จีนแผ่นดินใหญ่ มาเลเซีย สิงคโปร์ และไต้หวัน เป็นต้น

ลักษณะ และอาการของโรค

การติดเชื้อ EV71 มักส่งผลกระทบต่อเด็กเล็ก ผู้ป่วยมักแสดงอาการของโรค HFMD โดยมีอาการใช้เจ็บภายในปาก และมีผื่นแดงพร้อมบาดแผล ความเจ็บป่วยมักเริ่มต้นจากการมีไข้ ไม่มีความอยากอาหาร อ่อนเพลีย และเจ็บคอ หนึ่ง หรือสองวันหลังจากนั้นจะเริ่มมีไข้ อาจมีแผลเจ็บปวดภายในปากโดยเริ่มเป็นจุดแดงเล็ก ๆ และมักจะกลายเป็นแผล มักจะปรากฏบนลิ้น เหงือก และกระพุ้งแก้ม อาจมีผื่นแดงที่ผิวหนังซึ่งไม่มีอาการคัน และอาจมีบาดแผลร่วมด้วยในบางครั้ง ผื่นแดงมักปรากฏขึ้นบนฝ่ามือ และฝ่าเท้า และอาจปรากฏขึ้นที่ก้น และ/หรืออวัยวะเพศ ผู้ที่มีโรค HFMD อาจไม่มีอาการ หรืออาจมีเพียงแคผื่นแดง หรือแผลในปากเท่านั้น เชื้อ EV71 อาจทำให้เกิดโรคที่รุนแรงมากขึ้น เช่น เยื่อหุ้มสมองอักเสบจากไวรัส (ปลอดเชื้อ) โรคไขสันหลังอักเสบ โรคอัมพาตเหมือน poliomyelitis และ myocarditis

วิธีการแพร่กระจาย

โรคแพร่กระจายได้ด้วยการสัมผัสกับสารคัดหลั่งจากจมูก หรือลำคอ น้ำลาย ของเหลวจากตุ่มน้ำ หรืออุจจาระของผู้ติดเชื้อ หรือหลังจากสัมผัสวัตถุปนเปื้อนเป็นหลัก โรคนี้ติดต่อได้มากที่สุด ในระหว่างที่มีระยะรุนแรง และอาจอยู่ได้นานขึ้นเนื่องจากการขับไวรัสออกมาทางอุจจาระ จึงทำให้สามารถมีอาการต่อไปได้นานหลายสัปดาห์

ระยะฟักตัว

ระยะฟักตัวมักอยู่ในช่วงระหว่างตั้งแต่ 3 - 5 วัน

การจัดการ

ปัจจุบันไม่มีการรักษาการติดเชื้อ EV71 เฉพาะทาง การรักษาตามอาการสามารถช่วยบรรเทาไข้ และความเจ็บปวดจากบาดแผลได้ ในผู้ป่วยส่วนใหญ่ ความเจ็บป่วยจะสามารถหายไปได้เอง และมีอาการใช้ ผื่นแดง และบาดแผลมักจะบรรเทาหายไปในหนึ่งสัปดาห์ พ่อ แม่ ควรให้ความสนใจกับสุขภาพของเด็ก ๆ และเข้ารับคำแนะนำจากแพทย์ทันทีหากเด็กมีเชื้อ HFMD ซึ่งจะมีอาการดังต่อไปนี้:

- มีไข้สูงตลอดเวลา
- อาเจียนบ่อยครั้ง
- ง่วงนอน หรือซึ่มอยู่ตลอดเวลา
- แขนขากระตุก หรือแขน ขาอ่อนแรงนับปลัน

แนะนำให้เด็กที่ติดเชื้องดจากการไปโรงเรียน หรือเข้าทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม เช่น งานสังสรรค์ ชั้นเรียนที่สนใจ และการว่ายน้ำไปจนถึง 2 สัปดาห์หลังจากอาการไข้ได้บรรเทาลง และแผลตุ่มแห้ง และมีผิวหนังปกคลุมแล้วเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของโรค ปกป้องสมาชิกครอบครัวคนอื่น ๆ โดยเฉพาะเด็ก ๆ จากการติดเชื้อด้วยการรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคล และสิ่งแวดล้อมที่ดีที่เคร่งครัด (ดูคำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันที่ด้านล่าง)

การป้องกัน

ในฮ่องกงไม่มีวัคซีนป้องกันการติดเชื้อ EV71 ในขณะนี้ สุขอนามัยส่วนบุคคล และสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นวิธีหลัก ๆ ในการป้องกัน

1. รักษาสุขอนามัยส่วนบุคคลที่ดี

- ล้างมือให้สะอาดเป็นประจำ โดยเฉพาะก่อน และหลังการสัมผัสปาก จมูก หรือดวงตา ก่อนรับประทานอาหาร หรือจัดการกับอาหาร หลังจากการสัมผัสบาดแผล และหลังจากการใช้ห้องน้ำ
- ล้างมือด้วยสบู่เหลว และน้ำ แล้วถูเป็นเวลาอย่างน้อย 20 วินาที จากนั้นล้างด้วยน้ำ และเช็ดให้แห้งด้วยผ้าขนหนู หรือกระดาษเช็ดมือ หากไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการล้างมือ หรือเมื่อมือเปียกโดยไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า ให้ทำความสะอาดมือด้วยเจลล้างมือที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ 70 ถึง 80% ซึ่งเป็นทางเลือกที่มีประสิทธิภาพ
- ปิดปาก และจมูกของคุณ ด้วยกระดาษชำระเมื่อมีการจาม หรือไอ หักกระดาษที่เปื้อนลงในถังขยะที่มีฝาปิด จากนั้นล้างมือให้สะอาดทั่วถึง
- ใช้ตะเกียบ และช้อนกลางในการรับประทานอาหาร ห้ามแบ่งปันอาหาร และเครื่องดื่มให้กับผู้อื่น
- ห้ามใช้ผ้าขนหนู และสิ่งของส่วนตัวร่วมกันกับผู้อื่น
- หลีกเลี่ยงการสัมผัสอย่างใกล้ชิด (เช่น การจูบ และการกอด) กับผู้ติดเชื้อ
- หยุดงาน หรือเข้าร่วมในห้องเรียนที่โรงเรียน รวมทั้งขอคำแนะนำจากแพทย์หากรู้สึกไม่สบาย
- ไม่ให้ผู้ติดเชื้อจัดการกับอาหาร และดูแลเด็ก ผู้สูงอายุ และผู้ที่มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง

2. รักษาสุขอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ดี

- ทำความสะอาด และฆ่าเชื้อพื้นผิวที่ได้รับการสัมผัสอย่างสม่ำเสมอ เช่น เฟอร์นิเจอร์ ของเล่น และสิ่งของที่ใช้ร่วมกันด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อที่ใช้ภายในครัวเรือนชนิดเจือจางอัตรา 1:99 (ผสม 1 ส่วนของน้ำยาฆ่าเชื้อ 5.25% กับน้ำ 99 ส่วน) ปลดปล่อยไว้เป็นเวลา 15 - 30 นาที แล้วจากนั้นล้างออกด้วยน้ำ จากนั้นทำให้แห้ง สำหรับพื้นผิวที่เป็นโลหะ

ให้ใช้แอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อ 70%

- ใช้ผ้าขนหนูซับน้ำที่ใช้แล้วทิ้งเช็ดสิ่งปนเปื้อนที่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า เช่น สารคัดหลั่งจากทางเดินหายใจ อาเจียน หรือของเสียที่ร่างกายขับออกมา แล้วทำการฆ่าเชื้อบนพื้นผิว และพื้นที่ใกล้เคียงด้วย 1:49 น้ำยาฆ่าเชื้อที่ใช้ภายในครัวเรือนชนิดเจือจางอัตรา (ผสม 1 ส่วนของน้ำยาฆ่าเชื้อ 5.25% กับน้ำ 49 ส่วน) ป่วยทิ้งไว้เป็นเวลา 15 - 30 นาที แล้วจากนั้นล้างออกด้วยน้ำ จากนั้นทำให้แห้ง สำหรับพื้นผิวที่เป็นโลหะ ให้ใช้แอลกอฮอล์ฆ่าเชื้อ 70%
- หลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมเป็นกลุ่มเมื่อมีการแพร่ระบาดของโรค HFMD เกิดขึ้นในโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษา เคลื่อนย้ายพนักงานให้น้อยที่สุด และจัดเตรียมพนักงานกลุ่มเดิมให้เป็นผู้ดูแลเด็กกลุ่มเดิมให้นานที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้